

v kletéh in na potu prinesel. Vinu namreč škoduje vsako močno razhlajenje kleti. Zato je treba na vso moč gledati na to, da se klet jako ne razhladi. Skrbno zapiranje in zadelavanje kletnih oken, naprava podvojnih ali celo trojnih duri na kletnem vhodu, to so najprostejši pomočki, s katerimi se razhlajenje kleti lahko zabrani. V kletih, ki so dosti globoko pod zemljo vsaj 4—5 metrov in na katerih so še kaka druga poslopja, ne more, ako so okna dobro zaprta in zadelana, tudi najhujši mraz zvnaj kletne topline znatno znižati.

Dosti težavnejše pa je, če gre za to, da se vino po zimi bodi si na vozu ali po železnici kam daleč zapeljati ima. Prav za prav bi se o hudem mrazu vino celo ne smelo prevažati. Ker se pa manjše mere vina v pučelih in steklenicah tudi po zimi morajo zaradi kupčijskega posla razpošiljati, zato je treba pri razpošiljavi vina po zimi vse skrbni in previdnosti. Najnavadnejša prikazen, ki pri vinu ali v sodih ali v steklenicah po zimi razpošiljanem nastopi, je izločevanje vinskega kamna. Najde se navadno kot peskovita vsedbina na dnu sodov ali steklenic. Dobroti vinski to izločevanje vinskega kamna ravno ne škoduje, vendar pa nima nihče vina rad, v katerem se trde tvarine nahajajo. Ni toraj drugega pomočka, kakor o hudem mrazu vino kot hitro vožnino pošiljati in tako zamotati in zavarovati, da mraz ne more do njega. Sodi se toraj denejo v druge sode, kateri so z žaganjem okoli in okoli znotraj dobro nadelani. Steklenice se poteknejo v slamnate preobleke in se potem v žaganje v zaboje položé, ki so dosti veliki, da se morejo steklenice še s kakim slabim sprejavavcem toplote z žaganjem, slamo itd. dobro zadelati.

Pri prav hudem mrazu se more pa tudi primeriti, da vino v sodih na potu zmrzne. Največkrat gre sod pri taki priliki v konce in le malo pomaga sod ne do polnega naliti, da bi se tako zabranilo, da ga ne raznese. Vino namreč povsodi zmrzne, kjer se sodove stene dotika, in ker se led raztegne, tako sod ali steklenico raznese. Včasih pa sod in steklenica cela ostane in tu ni drugega pomočka, ko sod ali steklenico spraviti na kraj, ktereга toplina je več stopinj nad lednikom, da se tako vino po malem raztaja. Navadno je vino mnogo vinskega kamna izločilo. Ta se pusti, da se vsede in vino potem v steklenice ali v sode pretoči. Tudi se more čiščenje po umetnih sredstvih ali po precejanji pohitriti. Tu je treba omeniti, da nikdar vse vinu v sodu ali steklenici ne zmrzne, jeden del ga še zmirom ostane tekočega; kajti alkohol je tvarina, ki tudi pri najnižji toploti tedaj pri najhujšem mrazu trda ne postane. Del vina, ki je tekoč ostal, ima ves alkohol in vse izvlečevine v sebi, kolikor jih je v vinu. Zmrznjeni del obstoji po svoji glavni strani iz vode in ima le prav malo alkohola in izvlečevin. Ako se tekoči del od zmrznjenega dela loči, dobi se v prvem pijača, ki je po svojem okusu neka srednja

stvar med sladinom in likerom, vinu sicer nekaj podobna, pa vendar nekakošnega posebnega, tujeга okusa. Ko se zmrznjeno vino zopet otaja, ima ta tekočina zopet lastnosti vina, kakoršne je imelo pred zmrznjenjem. Po skušnjah, ktere so se v tem oziru naredile, se zdi, da vinu evetlica še boljše in harmoničnejša postane. Vendar pa pravi Dr. J. Bersch, da tega izreka neče kot potrjeno resnico nikomur priporočevati. Kot ravnilo za kletarja, kako z vinom o hudom mrazu ravnati, toraj velja, da klet proti pristopu mrzlega zraka skrbno varuje, da se o hudem mrazu vino ne razpošilja in razvaža, in ako se to vendar le zgoditi mora, naj se vinu zametek tako izbere, da je vino proti zmrznjenju zavarovano in da se tako hitro ko mogoče prepelje. Iz vsega je pa tudi jasno, kaj se ima z vinom storiti, ki je v kleti zmrznilo. Najboljše ga je pustiti pri miru, da zopet samo o sebi tekoče postane in ga potem o pravem času pretočiti.

„Prakt. Ldw.

Kaj početi z zmrznjenim krompirjem. Letošnjo zimo je v več krajih zmrznil krompir. Kaj početi s takim krompirjem? Kemijske preiskave kažejo, da zmrznjeni krompir ne zgubi svoje redivne moči, da tedaj fabrike iz zmrznjenega krompirja ravno tako morejo delati špirit ali štirko, ako ne bi po zmrzlini rad gnjil. Ker tedaj rad gnjije, se zato ne dá dalje časa ohraniti. Ali pa zmrznjeni krompir ni morebiti za živež škodljiv? Kuhan ne škoduje niti živini, o nekuhanem zmrznjenem krompirju pa je znano, če se živini poklada, da breja živina po njem rada zvrže. Kaj tedaj početi z zmrznjenim krompirjem, če je takega veliko? Kuhati naj se dá in potem v kadi ali jame vsuje in prav močno vtači, tako, da prav nič zraka ne ostaja v kupu, po katerem bi se krompir skisal in pokvaril. Tako vtačeni kubani krompir trpi za živinsko klajo dolgo, ki se posebno dobro pri-leže prešičem, pa tudi molznim kravam tekne.

„Novice“.

Vinska trta je na Nemškem in Ogerskem hudo pozebla, tudi sadunosno drevje trpelo je nezrečeno po nenavadno hudej zimi.

Sejmovi na Koroškem. 10. febr. Paternijon; 11. febr. zgornji Drauburg; 17. febr. Gmind; 19. febr. Strassburg.

Dopisi.

Iz Škal. (Volitve). Ravno s tem tednom se pri nas konča velikonočno spraševanje, pri tej priliki pa tudi volitev, namreč volitev cerkvenih ključarjev, ktere so hoteli naši liberalci pretečeno leto kar mahoma odstaviti in po svojem kopitu druge vrinoti. Vkljub temu pa sta izvoljena oba prejšnja vrla moža. Dobila sta večino glasov! Jednako dobro se je dovršila srenjska volitev; za župana izvoljen je g. Franjo Srebotnik, jegov prvi

svetovalec je g. A. Jan, oba prava narodnjaka, ves drugi odbor je sestavljen iz pravih konservativnih mož. Toraj je nam upati boljše prihodnosti, da bi se vendar ne gospodarilo rakovo pot. Strašno togoto in nevoljo napravila je ta volitev vsemu prejšnjemu občinskemu odboru, posebno g. županu, jegovemu prvemu svetovalcu in nekej drugej veljavnejšoj osebi, vsi ti se tako jezijo, da bi skoro ob pamet prišli, ker so propadli pri volitvi, akoravno si je g. župan še to čast prisvojil, da je sam sebe volil, pa vendar zastoj. Eden pa izmed volilcev, tudi jegov prijatelj, je svojo kapo metal po mizi rekoč: „vselej še je moja beseda kaj veljala.“ No, takrat ni našla stare veljave. Novi odborniki so najbolj željni pregledati srenjske račune. Vse dosedanje upiranje ne pomaga nič.

Eden izmed srenjčanov.

Iz Svičine. (Vel. č. g. Aleksander Setznagel častni srenjčan). Ob času farnega oskrbnništva pret. l. so velečestiti gospod Aleksander Setznagel, opat sv. Lambrehta na gornjem Štirskem, ob nedeljah in praznikih, ko ni bilo več tamkaj g. kaplana, z veliko radostjo ob šestih na prošjo farnega oskrbnika večkrat meševali. Ko so Svičinci zagledali visokovrednega častitega 78. let starega še čvrstega opata k altarju priti, so jim nehoté solze prisilile iz očes zaradi ponižnosti in ljubeznjivosti, koje so jim s tem dokazali. Bili so 23 let oskrbnik Lambreških posestev v Svičini, katera jim je po lastni izjavi postala druga domovina in zato so tudi iz ljubezni do Svičincev farnega oskrbnika željo dopolnili. Za toliko ljubezen se niso znali Svičinski posestniki drugače hvaležni skazati, kakor s tem, da so obče spoštovanemu velečestitemu gospodu opatu sledečo diplomu poslali: Častna diploma visokovrednega častno rojenega gospoda gospoda Aleksandra Setznagel, infuliranega opata visokovrednega Benediktinskega samostana sv. Lamberta na Gornjem Štirskem, konzistorijalnega svetovaleca Sekovske in Lavantinske škofije. Gledé mnogovrstnega in zdatnega delovanja, katero ste Visokorojeni, visokovredni gospod prelat! ob času mnogoletne navzočnosti v naši sredini, kot moder svetovalec v javnih in zasebnih zadevah, kot marljivi sodelovalec k hasku srenj, kot mili podpiratelj in prijatelj tukajšnjih duhovnikov, in blagodušni pomočnik šolske mladine, kakor tudi silo trpečih tukajšnjega prebivalstva skazali, si štejejo ponižno podpisani v posebno veselje Vas, visokovredni gospod prelat, s sklepom 20. novembra 1879 za častnega uda srenj: Svičine, Plača, Slatine, Špičnika in Vrtiča izvoliti z najponižnejšo prošnjo, to kot dokaz naše hvaležnosti, najizvrstnejšega češčenja in spoštovanja sprejeti.

Srenja Svičina: Frane Ferline sr. predstojnik. Anton Hernet sr. svetov., Matevž Brezner sr. svet. Srenja Plač: Andrej Kremavc sr. predst., J. Menhard sr. svet., Frane Brezner sr. svet. Srenja Slatina: Jurij Černe sr. predstojnik, Jaka Jakope sr.

svetovalec, Boštjan Jost sr. svet. Srenja Špičnik: Jaka Kaube sr. predstojnik, Jurij Pec sr. svetov., Matija Štindl sr. svet. Srenja Vrtič: Miha Lorber sr. predstojnik, Janez Rat sr. svetovalec, Jurij Šerbinek srenjski svetovalec. Srčna želja vseh je, da še nam Gospod Bog tako ljubeznjivega gospoda mnoga leta pri najboljšem zdravju ohrani.

J. Ž.

Iz Slovenskih goric. Dovolji zopet preljudi „Slov. Gosp.“ prostorček kmetskemu mladenču, da naznani nekatere vrstice v listu. Trda zima, ki pri nas precej hudo pritiska, nam ne obeta nič kaj prida. Že lauski november bil je precej mrzel, kakor sicer navadno ni. Mesenca decembra imeli smo tolik mrz, da nam je po kleteh veliko škode napravil. December bil je res strašen konec sedemdesetnicam. Zimine še precej dobro kažejo. Bog nam jih ohrani! Naj se ne uresniči pregovor, ki pravi: kedar saninec dolgo gre, se po malem kruh jé. Jeseni pretila nam je živinska kuga, zato se nam je jesenska paša ustavila, a druga hujšega ni bilo. Hvala Bogu. Govori se, da 1880 bode dobro vinsko leto. Ako je res, da vsako 23. leto je dobra vinska letina, je to verjetno, ker dobro vinsko leto bilo je 1857. Mrz decembra škodil je tudi nekoliko sadnemu drevju. Več so trpele hruške, kakor jable. Tudi črešnje so nekoliko poškodovane. Bog ne daj, da bi letos zopet drevesa stale prazna, kakor pretečeno leto; bila bi za nas huda šiba božja. Bog nam daj boljših osemdesetnic.

F. F.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V državnem zboru pride sedaj mnogo najvažnejših postav v končno obravnavo, ker so razni odbori svoje delo izvršili. Ako bo večina konservativno-narodna lepo stanovitna, tedaj bo kmalu odpravljeno od liberalcev uvedeno posilno legaliziranje, uvedena bo nova in boljša obrtnijska postava, oderuška postava, dalje postava zoper ponarejanje vina, postava, po kateri bodo za vojake nesposobni nekaj malega morali plačevati, kateri denar pride v posebno blagajnico, iz katere se bode podpora delila ženam, otrokom in sploh zapuščenim osebam vojakov, ki bodo morali iti na vojsko; gruntni davek bo tako uravnan, da bo se po novem načinu začel računati od 1. jan. 1881 naprej, vendar tako, da bode vsak kmet zamogel do tiste dobe pritožiti se pri deželnej komisiji za pritožbe (reklamacije). Postava o bosenskej upravi je pa uže sprejeta tako, kakor od ogerskega državnega zbora. Glasoviti Ofenheim uvidevši, da bi bila njegova volitev zaradi kupovanja glasov ovržena, odložil je sam rad poslanstvo, preda je umazana reč prišla v javno obravnavo; to je tudi od njega bilo najpametnejše. Siromakom v Galiciji dovolilo je se 1/2 milijona brezobrestnega posojila iz državne blagajnice. — Grof Taaffe je baje hotel dva konservativca poklicati